

V Praze dne 19.listopadu 2003

Zpráva o dopadu migrace slovenských Romů na sociální politiku České republiky.

Tisková zpráva

Ministerstvo práce a sociálních věcí předložilo vládě zprávu o dopadu migrace slovenských Romů do České republiky na náš sociální systém. Ministerstvo ve zprávě nevyčísľuje očekávaný finanční dopad migrace slovenských Romů na sociální politiku České republiky. Celá analýza je sice zaměřena na slovenské Romy, ale pro český sociální systém je etnická příslušnost nebo národnost irelevantní.

Na základě zhodnocení možností slovenských občanů čerpat prostředky z našeho sociálního systému v širokém slova smyslu (včetně podpory v nezaměstnanosti) se však ukazuje, že přímý finanční dopad migrace slovenských Romů bude minimální. Závažnější dopad ale spatřujeme v důsledcích zatížení české romské komunity migrací slovenských členů široké rodiny a následné zhoršení jejich situace a dosaženého stupně jejich sociálního začlenění do české majoritní společnosti.

Imigrace se váže především na příbuzenské vazby. Současně se často stává, že čím větší je rozdíl mezi sociálním statusem příchozích Romů ze Slovenska a sociální pozicí hostitelské rodiny v Česku, tím menší je ochota českých Romů tuto migraci akceptovat a příchozí příbuzné zabezpečovat na vrub zhoršení své sociální pozice.

Předkládaná zpráva MPSV se nezabývá klasifikací jednotlivých druhů migrace slovenských Romů a jejich důvody. Nicméně předběžně se dá říci, že slovenští Romové neodcházejí ze Slovenska kvůli tamním nízkým sociálním dávkám (v návaznosti na další změny slovenského sociálního systému nelze zcela vyloučit, že tento faktor nabude na významu). Stejně jako slovenské nízké sociální dávky „nevytlačují“ slovenské Romy z jejich země, stejně tak české sociální dávky „neinspirují“ tuto skupinu k migraci. Důvodem je zejména dobrá znalost v celé komunitě slovenských Romů, že v České republice na tyto dávky nebudou mít automaticky nárok. Český sociální systém tedy není magnetem pro migraci a je tedy dobře nastaven.

Jako jeden z nejdůležitějších důvodů slovenských Romů k migraci se ukazuje podstatně lepší možnost uplatnění se na českém trhu práce. Zaměstnání a příjem vede k sociálnímu vzestupu jednotlivce a celé rodiny. V tomto ohledu představuje Česká republika pro slovenské Romy šanci pro nové začlenění se do normálního života.

Analýza se také zabývá výhledem do období členství obou zemí v Evropské unii, kdy se podstatnělepší postavení slovenských občanů v České republice (zejména těch ekonomicky aktivních, kteří budou mít stejný přístup ke všem sociálním výhodám, jaké mají občané ČR). Volný pohyb osob ovšem neznamená, že Evropa je plně otevřená pro všechny a celý systém je nastaven tak, aby zamezoval tzv. „sociální turistice“. Plných výhod volného pohybu osob mohou požívat jen ti, kteří dokážou sebe a své rodinné příslušníky zabezpečit.

Pro dopad migrace do systému sociálního zabezpečení bude velmi významná připravovaná směrnice Evropského parlamentu a Rady o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků volně se pohybovat a pobývat na území členských států. Návrh směrnice počítá s možností vypovídat občany jiného členského státu a jejich rodinné příslušníky, kteří na území hostitelského státu nejsou ekonomicky aktivní a kteří se během prvních fází svého pobytu stanou přítěží sociálního systému hostitelského státu.

Vladimír Hrubý
vedoucí tiskového oddělení
Tel.: 221 922 503
vladimir.hruby@mpsv.cz